

Saksframlegg

Saksnr: 2022/26-21

Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utvai	Utv.saksnr.	Møtedato
Samnanger kommune, Kontrollutvalet	8/23	08.05.2023

Årsmelding og årsrekneskap 2022 for Samnanger kommune - uttale frå kontrollutvalet

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2022
2. På bakgrunn av det som kjem fram i dokumentet oppsummering av revisjon 2022 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 02.10.2023 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i oppsummeringa
3. Kontrollutvalet tek resultatet etter etterlevingskontrollen til orientering

Saksprotokoll 08.05.2023 - Samnanger kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Rådmann og kommunalsjef økonomi og organisasjon orienterte kort om årsmelding og årsrekneskap 2022 for Samnanger kommune og svarte på spørsmål.

Rekneskapsrevisor orienterte kort om revisjonsmelding, resultatet etter årsoppgjersrevisjonen og uttale etter forenkla etterlevingskontroll.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2022
2. På bakgrunn av det som kjem fram i dokumentet oppsummering av revisjon 2022 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 02.10.2023 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i oppsummeringa
3. Kontrollutvalet tek resultatet etter etterlevingskontrollen til orientering

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmelding for 2022 for Samnanger kommune. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via formannskapet

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Uttale frå kontrollutvalet til årsrekneskapen og årsmeldinga for 2022
- 2 Årsmelding for Samnanger kommune 2022
- 3 Signert Noteoversikt Rekneskap 2022 Korr. note 10 og 12 14042023
- 4 Melding frå uavhengig revisor 2022 - Samnanger kommune
- 5 Samnanger Kommune - oppsummering revisjon 2022 - 8. mai 2023
- 6 Uttalelse fra revisor - signert

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

1. Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 08.05.2023, behandla utvalet sin uttale til Samnanger kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2022.

Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor vil vere til stades i møtet for å presenterte årsrekneskapen og svare på spørsmål.

2. Ansvar for økonomiforvaltninga

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunen sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsmelding, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare kommunestyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. mellom anna kommunelova §§ 14-1, 25-1 og 25-2.

Med grunnlag i finansielle måltal, skal årsmeldinga gje ei vurdering av om den økonomiske utviklinga og stillinga slik den går fram av årsrekneskapen, er forsvarleg og tek vare på handleevna over tid, jf. kommunelova § 14-7 a-b. Det er ikkje lenger tilstrekkeleg at årsmeldinga berre gjer greie for sentrale resultat frå årsrekneskapen.

3. Føremålet med kontrollutvalet sin uttale

Føremålet med uttalen er at kommunestyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til kommunestyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

4. Grunnlag for uttalen

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Avlagt årsrekneskap og årsmelding frå rådmann – motteke 21.04.2023
- Noter til rekneskapen (korrigert), motteke 21.04.2023
- Revisjonsmelding, dagsett 21.04.2023
- Oppsummering revisjon 2022, motteke 24.04.2023
- Resultat etter forenkla etterlevingskontroll, datert 28.02.2023
- Revisor sine orienteringar til kontrollutvalet om revisjonsplanar, oppsummering etter interimrevisjon og oppsummering etter årsoppgjersrevisjon

- Analyser og vurderingar av den økonomiske stillinga til kommunen
- Gjennomført påsjå-ansvar overfor revisor

I tillegg har ansvarleg revisor og rådmann supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

5. Vurdering av årsrekneskapen og årsmelding

Revisjonsmelding frå BDO AS:

Kommunen sin revisor, BDO AS, har lagt fram ei rein revisjonsmelding, vedlegg 2. Revisor skriv mellom anna dette i sin konklusjon gjeldande årsrekneskapen:

Etter vår meining:

- oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og
- gir årsrekneskapen ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2022, og resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Vidare skriv revisor i revisjonsmeldinga gjeldande årsmeldinga:

Ut i frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav, og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen

Dette skriv revisor om budsjettavvik i revisjonsmeldinga:

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Samnanger kommune si forklaring for vesentlege budsjettavvik, eten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Oppsummering revisjon av 2022 frå BDO AS

Sekretariatet mottok dokumentet «Oppsummering av revisjon 2022» frå BDO 24.04.2023. Dokumentet inngår også som ein del av saksbehandlinga til rekneskapssaka i kontrollutvalet, vedlegg 3. Revisor skildrar i dette dokumentet resultatet av nokre utvalde rekneskapsområde der dei har kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. Dette for å identifisere kvar det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har BDO AS gjeve nokre tilrådingar til kommunen på tilhøve som bør og kan forbetrast.

BDO peikar mellom anna på følgjande i si oppsummering av revisjonen:

- einefullmakter bank for deler av året, med unntak av ein bankkonto er det no krav om dobbelgodkjenning på alle bankkonto,
- kundefordringar, der kommunen har ein del eldre postar, bør gjennomgå desse for å sjå om det er behov for å avsetje tap i rekneskapen utover den generelle avsetninga,

- det er gjort korreksjonar i notane etter at årsrekneskapen vart signert, og årsrekneskapen er signert på nytt,
- ulike attestasjonsoppgåver bør kvalitetssikrast av ein annan enn den som har utført attestasjonen for å sikra tilstrekkeleg kvalitet og dokumentasjon,

På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet vurdere om dei skal be rådmannen om å gjera greie for kva som er/vil verta gjort for å rette opp i desse tilrådingane i føret kontrollutvalsmøte til hausten.

Attestasjonsuttale om etterlevingskontroll

I den nye kommunelova § 24-9 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen» står det dette:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Sekretariatet har motteke uttale frå revisjonen gjeldande etterlevingskontroll dagsett 28.02.2023 og denne er vedlagt saka.

Det er gjennomført forenkla etterlevingskontroll gjeldande kontroll av om behandlinga av driftstilskot til private barnehagar vert utført i samband med regelverk om private barnehagar:

BDO har gjennomført kontrollen i perioden 01.01.2022 – 31.12 2022, og har gjeve slik konklusjon:

«Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis er vi ikkje blitt merksame på tilhøve som gjer oss grunn til å tru at Samnanger kommune ikkje i det all vesentlege har etterlevd krav i barnehagelova og forskrift om tildeling av driftstilskudd til private barnehager.»

Sekretariatet merker seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«2022 var på mane vis eit annleis år når me ser tilbake i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Me har på mange vis blitt påverka av krigen i Ukraina. Energitilgongen til Europa har blitt redusert, internasjonal handel og logistikk som gjeld mat og øvrige varer har endra seg....I det me var på veg ut av koronapandemien kom den nye krisa. Mange privathushaldningar i Samnanger kommune opplevde nok samla sett at den økonomiske kvardagen vart meir krevjande.

Kommunestyret i Samnanger vedtok i desember 2022 å sjå på moglegheitar for å kunne handtere utfordringar knytt til relativ fattigdom. Korleis innbyggjarar til dels kan falle utanfor fellesskapet gjennom at økonomien ikkje strekk til.

Kommunestyret er det øvste styrings- og beslutningsorganet i Samnanger kommune..... Rådmannen har difor som sine to viktigast oppgåver å sørge for at kommunestyret vert spelte så god som råd, samt å følgje opp dei vedtaka som kommunestyret fattar. Rådmannen si leiargruppe drøftar sakene som skal opp til kommunestyret jamleg slik at me skal vere godt førebudde.

Kommunestyret beslutta i 2022 å vedta køyrereglar for god kommunikasjon i kommunestyret og politiske utval. Desse byggjer på retningsline som i løped av året vert utarbeidd for dei tilsette i kommunen. Rådmannen si leiargruppe har i løped av året gjennomgått struktur og innhald som gjeld for politiske saksframlegg. Det skal sikre høgare kvalitet på det som vert presentert for politisk handsaming.

Det er ei glede å løfte fram dei tilsette i kommunen. Året har bydd på eit breidt omfang av utfordringar, ikkje minst det å verte tappa og sliten etter ein pandemi. Ulike tilsette møter slike

utfordringar på ulike vis. Likevel er opplevinga at alle handterer dette etter beste evne, og at kvar og ein er ansvarleg for at me er mange som har hatt gode dagar på jobb. Samstundes forstår eg at det til tider også kan vere andre opplevingar.

Kommunestyret har synt seg på ein del utfordringar med omsyn til arbeidsmiljøtilhøva for dei tilsette. Dette gjeld lydforhold, sikring av tilsette som har arbeid kor det er høgare risiko, møterom og tilstrekkeleg med kontor. Arbeidsmiljøutvalet satte i gong arbeidet med planlegging på våren. Det har vore innspelsprosess og arbeid med løysingar utover hausten. Vona er at det skal kunne presenterast nærare om løysingar i neste årsmelding.

I juni vedtok kommunestyret kommunal planstrategi for Samnanger kommune. Denne var på etterskot og skulle ha vore vedteken innan det første året i perioden for noverande kommunestyre.

Kommunestyret vedtok Eigarskapsmelding for Samnanger kommune. Det er i korttekst eit styringsdokument som syner kva kommunen eig (inkl. delvis eigarskap) og korleis me skal forvalte eigarskapen vår.»

I tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 skal kontrollutvalet uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak.

Rådmannen har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av kommunen i 2022.

6. Vurdering av økonomiforvaltninga og internkontrollen

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med kommunelova § 14-7, som lyd m.a. slik:

«Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.»

Vidare står det dette i kommunelova § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

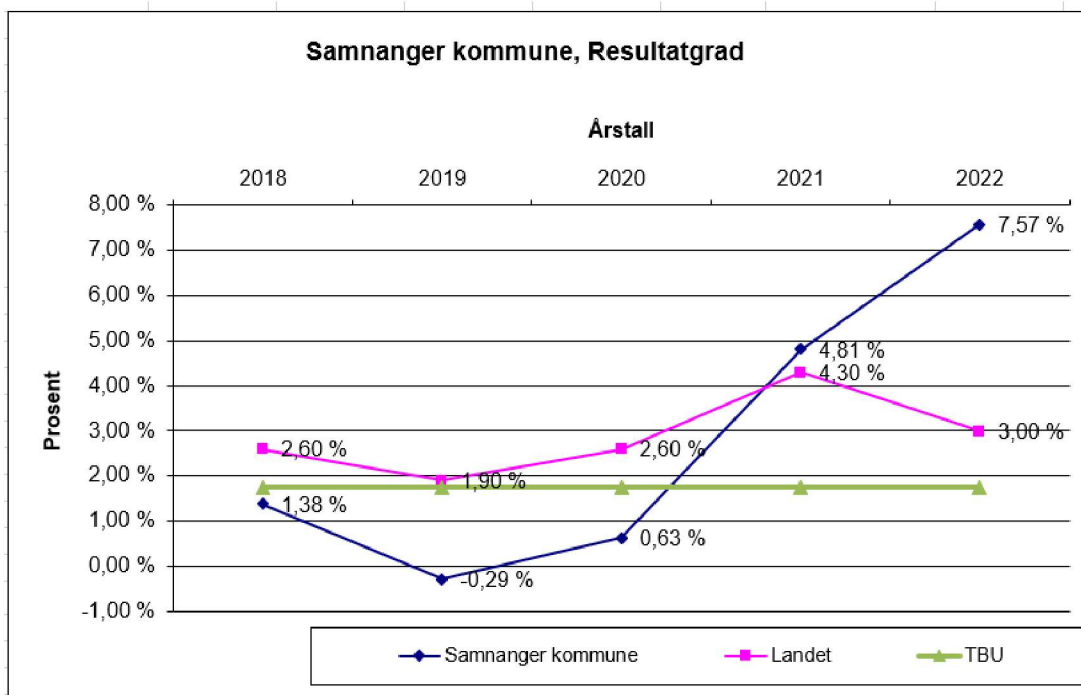
Samnanger kommune har løyst dette ved å rapportere om internkontroll og statlege tilsyn som ein del av årsmeldinga.

7. Vurdering av den kommunale økonomiske berekrafta (KØB)

Økonomisk handleevne

Av rekneskapen for 2022 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 23 688 363, dvs. netto resultatgrad på 7,57 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar fra SSB på netto resultatgrad på 3,0 % i 2021. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein **over tid** bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

For Samnanger kommune har netto resultatgrad vore slik dei siste 5 åra: 2018 (1,38 %), 2019 (- 0,29 %) og i 2020 (0,63 %) og 2021 (4,81 %) og i 2022 (7,57%), sjå graf nedanfor. Som vi ser av desse tala har kommunen eit sterkt resultat i 2022, men vi ser at dette også er tilfelle for mange av kommunane i Norge. Netto driftsresultat viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommunen sin handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Samnanger kommune i 2022 har ei lånegjeld tilsvarande 79,04% av sum driftsinntekter, altså noko over tilrådinga frå Riksrevisjonen, men ei forbetring i forhold til åra før. Tilsvarande tall var 91,68 % i 2018, 103,05 % i 2019, 105,44 % i 2020 og 90,22 % i 2021. Kommunen si eiga målsetting er at langsiktig gjeld ikkje skal overstige kr. 240 000 000. Saldo pr. 31.12.2022 viser at langsiktig gjeld er på kr. 247 289 424.

Saldo på disposisjonsfondet 31.12.2022 er på kr. 43 682 154, som er 13,96 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen si tilråding er at dette talet skal vere større enn 5 %. Kommunen sitt mål er at disposisjonsfondet skal vere på ca. kr. 15 000 000.

Kommunen si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Denne var i 2022 på 4,90 %. Det er ein målsetting at denne ikkje bør vere meir enn 5 %.

Oppsummering

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i sin uttale:

- Rekneskapsmessig mindreforbruk i høve regulert budsjett
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Gjeldsbelastning
- Disposisjonsfond
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapporten
- Tilhøve om tala i årsmeldinga, jf. kommunelova §§ 14-7 og 25-2

Konklusjon

Samnanger kommune har i 2022 eit svært godt driftsresultat på 7,57 % og eit disposisjonsfond på 13,96 %, mens lånegjelda er på 79,04 % og dermed noko over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Gjeldsbelastninga er og tilfredsstillande (4,90%) sett i forhold til anbefalinga på maksimalt 5 %.

På bakgrunn av det som kjem fram av revisjonsrapport/oppsummering av revisjonen frå BDO AS meiner sekretariatet at kontrollutvalet bør be rådmann om å komme inn i møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil veta gjort i høve tilrådinga i rapporten.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til kommunestyret.